

На основу члана 13. став 3. Закона о метрологији у Републици Српској (“Службени гласник Републике Српске”, бр.13/02), и члана 112. став 1. Закона о административној служби у управи Републике Српске, („Службени гласник Републике Српске”, бр. 16/02, 62/02, 38/03 и 42/04), директор Републичког завода за стандардизацију и метрологију доноси:

ПРАВИЛНИК

О УСЛОВИМА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ПРЕГЛЕД И ЖИГОСАЊЕ (ВЕРИФИКАЦИЈУ) СПРАВА ЗА МЈЕРЕЊЕ ТЕЧНОГ НАФТНОГ ГАСА

Члан 1.

(1) Овим правилником прописују се услови за образовање лабораторија за преглед и жигосање (верификацију) справа за мјерење течног нафтног гаса, које у погледу кадрова, опреме, радних просторија и документације морају да испуњавају произвођачи, сервисери, увозници, заступници страних фирми, односно имаоци справа за мјерење течног нафтног гаса, а у којима преглед и жигосање (верификацију) тих мјерила обављају радници Републичког завода за стандардизацију и метрологију, односно његових организационих јединица (у даљем тексту: завод).

(2) Услови из става 1. овог члана означавају се скраћено ознаком PUL.060.005.

Члан 2.

(1) Субјекти из члана 1. овог правилника морају у лабораторији имати најмање два запослена радника. Лабораторија мора имати одговорно лице лабораторије.

(2) Одговорно лице лабораторије мора имати најмање VI степен образовања (виша стручна спрема), техничко-технолошког или природно-математичког смјера, а остали радници морају бити са најмање IV степеном стручне спреме техничко-технолошког смјера и морају познавати методе и поступке прегледа справа за мјерење течног нафтног гаса (у даљем тексту: справе), да имају радно искуство на тим или сличним пословима и да су стручно обучени за рад са запаљивим течностима и гасовима у складу са важећим прописима.

Члан 3.

За преглед справе на мјесту њеног коришћења, еталон мјерном посудом потребна је слjedeћа опрема:

- а) радни еталон јединице запремине течности -еталон мјерна посуда, називне запремине 20 литара, геометријске запремине 25 литара, класе тачности $\pm 0,2\%$, са припадајућом опремом. Радни еталон - еталон мјерна посуда на излазу мора имати контролно стакло нивоа ТНГ;
- б) еталон мјерна посуда мора бити у склопу еталонске мјерне инсталације која садржи цјевоводе, арматуру и остале помоћне уређаје и опрему (филтер, одвајач гасова, вентиле разних намјена, мјерила за мјерење температуре и притиска течности, компресор и сл.) и мора бити изведена према важећим прописима;
- в) секундомјер са вриједношћу подиока 1/10 s;
- г) компресор са прикључцима за враћање ТНГ у резервоар за ТНГ;
- д) одговарајуће гумено цријево, чија максимална запремина не смије бити већа од 60 l.

Члан 4.

За преглед справе на мјесту њеног коришћења еталон проточним мјерилом потребна је сљедећа опрема:

- а) радни еталон јединице запремине течности - еталон проточно мјерило запремине течности са непосредним или посредним мјерењем запремине, максималног запреминског протока 50 l/min, класе тачности $\pm 0,2\%$;
- б) еталон проточно мјерило запремине течности мора бити у склопу еталонске мјерне инсталације која садржи цјевоводе, арматуру и остале помоћне уређаје и опрему (вентиле разних намјена, мјерила за мјерење температуре и притиска течности у еталонској мјерној инсталацији и сл.) и која мора бити изведена према важећим прописима;
- в) термометар за мјерење температуре ТНГ којим се врши преглед справе – отпорни термометри или стаклени живини термометри, са вриједношћу подиока не већим од $0,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, мјерног опсега од 0°C до $+40\text{ }^{\circ}\text{C}$;
- г) манометар за мјерење притиска ТНГ у еталонској мјерној инсталацији опсега од 0 до 25 bar, класе тачности 1;
- д) секундомјер са вриједношћу подиока 1/10 s.

Члан 5.

За преглед справе еталон мјерном посудом или еталон проточним мјерилом, потребна је и помоћна мјерна опрема, и то:

- а) експлозиметар са алармом- уређај за утврђивање засићености околног ваздуха запаљивим и експлозивним парама и гасним смјешама;
- б) прикључци и остала одговарајућа арматура;
- в) боца са инертним гасом (само у случају прегледа справе еталон мјерном посудом);
- г) опрема за детекцију цурења ТНГ (спреј, раствор сапуна и сл.);
- д) батеријска лампа у изведби за рад у експлозивној средини;
- ђ) гарнитура алата од материјала који не варничи;
- е) одговарајућа заштитна одјећа и обућа за рад у запаљивој и експлозивној средини;
- ж) приручна аптека за пружање прве помоћи;
- з) одговарајуће транспортно средство.

Члан 6.

(1) Метролошка својства наведене еталонске и мјерне опреме дефинисана су важећим Метролошким упутством за преглед и жигосање (верификацију) справа за мјерење течног нафтног гаса.

(2) Еталони и мјерила из члана 3. и члана 4. овог правилника морају бити верификовани (прегледани и жигосани) и/или снабђевени увјерењем о верификацији / испитивању мјерила/еталона.

Члан 7.

Лабораторија за преглед справа за мјерење течног нафтног гаса мора посједовати сљедећу документацију:

- а) Метролошко упутство за преглед и жигосање (верификацију) справа за мјерење течног нафтног гаса;
- б) Правилник о метролошким условима за справа за мјерење течних горива;

- в) све важеће законе, прописе и стандарде који су у вези са верификацијом мјерила;
- г) записе који су настали током прегледа мјерила, књигу евиденције, као и потребну евиденцију о управљању документацијом;
- д) документацију о еталонима и мјерној опреми (техничка документација, увјерења о верификацији, сертификати и сл.);
- ђ) интерне процедуре о спровођењу поступка прегледа справа за мјерење течног нафтног гаса.

Члан 8.

- (1) Преглед справа за мјерење течног нафтног гаса обавља се на мјесту коришћења.
- (2) Субјекти из члана 1. овога правилника морају имати обезбијеђен канцеларијски простор и простор за смјештај еталонске, мјерне и остале опреме.
- (3) Простор мора бити изграђен у складу са важећим техничким прописима и испуњавати прописане услове у погледу хигијенско-техничке заштите.

Члан 9.

Просторија за боравак радника и смјештај документације мора бити чиста и сува, да има дневно и електрично освјетљење и да буде довољно велика за смјештај радника и најмање једног радног стола, столица и полица за смјештај документације.

Члан 10.

- (1) Простор за смјештај опреме за преглед справа мора бити изграђен у складу са важећим техничким прописима и прописима за смјештај такве врсте опреме.
- (2) Простор мора бити чист и сув и да има могућност природног или вјештачког провјетравања.
- (3) У просторији мора постојати термометар за мјерење температуре ваздуха, са вриједношћу подиока 1°C, а ако је у просторији смјештен извор за гријање, он мора бити удаљен од мјеста на којем се налази опрема. У просторији се не смију држати предмети, нити изводити радње које би могле угрожавати безбједно чување и одржавање еталонске и друге опреме, као и боравак радника у близини.

Члан 11.

Транспорт еталонске и остале опреме до мјеста прегледа справа и назад до лабораторије мора се вршити на начин који ће гарантовати да неће доћи до оштећења опреме и промјене њених метролошких и техничких карактеристика.

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 00/393-175/06

Бања Лука, 2. мај 2006.

ДИРЕКТОР

Републичког завода за стандардизацију и метрологију,
мр. Петар Милашиновић, дипл. инж.